

Љубиша Мишић

Дијалог са поренком

Буро Дамјановић, „УСПОМЕНЕ ИЗ ПАКЛА”, песме, издање: „Свијетлост” Сарајево 1971.

У овој својој не малој збирки и са одабраним цитатима из Светог писма, додворава нам се песник са својим надама, мучнишама, својим љубавима, својим мртвима. Песник варира између себе смртника и потомка бога, а између тих констернација веома је ретко весело, као да у песимизму тражи оптимизам, мада ниједнога тренутка не говори о нечему посвећеном себи, више је то стално трагање за истином еротично медитативним језиком.

Песник јавно и тројако говори: са светом, са објектом и са својим песимизмом, и у свему томе не тражи ничију наклоност, љубав, већ је изнуђује оним што веома самостојно и убедљиво каже. Има Петровићеве животности на појединим местима, али то је употребљено у одбрану напуштања себе и доскочивању пролазности, која није нимало егонистична, као што је песник, па самим тим и негира људску пролазност, што сам песник увиђа у своме очевању и синовању. Порекло инспирације је саморишћанско, тражење завичаја и на сваком кораку, неверовање да било где постоји, јер у својој нади песник више гаји сумњу, да би путем ње дошао до својих конкретности. У појединим стиховима песник постиже библијску једноставност и начин говора.

Феноменологија свести креће се придевима устаљеним од пакла до пакла. Приметна је на појединим местима наративност именичних кованица, што доводи до лирског егзибиционизма, својственом једино само песнику. Ако би смо хтели да утврдимо структуру једне песме: „Жена и ружа”, видели би да је она изграђена: системом импровизације а у наративном спрегу, плус са експресивним елементима, логичним симболизмом и описним глаголима, који воде дефинитивима. Песник из тог темеља даје нам изидану песму — кулу. Сањати о вечности, тумарати по себи, по својој сенки, сенама мртвих, бити дивно жедан и молити се за смрт, претварати се у Бодлера, веровати да нема наде за искупљење сагрешења рођења, бити тужан и драгом и оцем, све је то што нам Дамјановић говори, чешиће црно а мање бело, даље: познавати једино оне улице у којима су библиотеке и књижаре, старати се о Сартру, умрети на Марлоу, окаменити се на Камију, бити трагедија, ноктурно, нирвана, знати ко једе, ко пије, ко спава, ко сања, ко лежи, ко лаже, ко плаче, ко пева, бити неслад између себе и себе, и имати уместо хлеба, у рукама прегршти снега, и при том режигнирано узвикнути: „Шта ми вреди бити паметан а бити

жељан свега", доводи нас у помисао у неки уредни метафизички хаос, у коме ко види горко види. Да ли тада настаје бесомучна трка у нигдину, у прошлост, у време, чудити се свему и осећати се непотребним себи, кад смо већ непотребни другима својим опасним постојањем и бдењем над заједничким отсуством. Код овога песника највише се осећа колико је неподношљив тај стварни постојани људски песимизам, који се искупује једино новим несрећама. Што се тиче љубавне поезије у овој књизи, која није пубертетска, која не разголићује, која није медитативна, заустављена у неком прошлом еросу, коме се песник диви као што се диви једном споменику, и још се

може рећи да је константно наративна, фолклорна са скраћеним осмерцима...

Можда је ова књига нека намерна трагедија, изазвана песничковим ставом и битисањем према свету (он то на пример нимало не показује кад пева љубавну песму), да ли се претвара у оду или је задовољан метафизичким постојањем, то је његово да не призна никакво поражавање, иако га највише има у продужавању, ако смо унапред осуђени на светлости пораза и на вечиту игру. Песник није ни одмогао ни баш нарочито помогао овом читљивом књигом, већ је само потврдио токове и постигнуте резултате наше данашње поезије.

По
ве
ља

Досаданши уредник „Повеље“ Мр Страхинја Војиновић, после уређених седам бројева часописа, замолио је редакцију да га разреши дужности уредника због вишеструке заузетости на друштвеним пословима у култури и просвети. Редакција је уважила разлоге друга Војиновића и разрешила га је дужности уредника, замолвши га истовремено да остане члан уредничког колегијума. Овом приликом се захваљујемо другу Војиновићу како за испољену иницијативу за покретање часописа тако и за уложени труд за стварање његове физиономије кроз успешно уређивање његових првих седам бројева.